

รายงานผลการศึกษาดูงานของ
คณะกรรมการพลหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง การศึกษาดูงานการดำเนินงานศูนย์พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

1. บทนำ

กลุ่มบริการธุรกิจสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ให้การต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากกรมพลหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 15 สิงหาคม 2568 เวลา 09.00–12.00 น. ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยมีนายวุฒิชัย ประชาพร ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นประธานกล่าวต้อนรับ และมีนางสาวนันท์ธิดา นัยวัฒน์ นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มบริการธุรกิจสารสนเทศ เป็นผู้บรรยายสรุปภาพรวม และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องต่อคณะผู้เข้าศึกษาดูงาน ซึ่งมีจำนวน 14 คน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ที่พร้อมร่วมอำนวยความสะดวกตลอดการดำเนินกิจกรรม

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาดูงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งรองรับสิทธิ “Right to know” ของประชาชน อันเป็นสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ และเพื่อศึกษาโครงสร้าง กลไก และแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตลอดจนช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาระบบบริการให้สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

3. สาระสำคัญของการศึกษาดูงาน

สาระการบรรยายครอบคลุมประวัติการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งจัดตั้งเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2551 ณ ห้องสมุดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ชั้น 2 และมีนโยบายขยายหน่วยบริการข้อมูลข่าวสารไปยังศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนภูมิภาคอีก 13 แห่งทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้สะดวกยิ่งขึ้น

โดยเน้นบทบาทการเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา 7 และมาตรา 9 ทั้งในรูปแบบกายภาพที่ศูนย์ฯ และผ่านเว็บไซต์ศูนย์ฯ (info.dip.go.th) รวมถึงอีเมล info@diprom.go.th อันเป็นช่องทางบริการสำคัญที่กรมฯ จัดให้มีอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งถ่ายทอดพันธกิจและวิสัยทัศน์ในการสนับสนุนผู้ประกอบการและประชาชน รวมถึง

ทิศทางการพัฒนาดิจิทัลภายใต้แนวคิด DIPROM ECOSYSTEM เพื่อยกระดับคุณภาพบริการและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนอย่างทันสมัย โปร่งใส และตรวจสอบได้

นอกจากนี้ยังนำเสนอผลสัมฤทธิ์และรางวัลที่ได้รับ ได้แก่ การได้รับคัดเลือกเป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการระดับกระทรวงในปี 2555 และการได้รับคัดเลือกเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการโดดเด่น ประจำปี 2566-2567 ซึ่งสะท้อนมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม รวมถึงแนวทางการสร้างการรับรู้สู่สาธารณะเชิงรุกผ่านสื่อออนไลน์และออฟไลน์ เช่น เว็บไซต์ คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิก แผ่นพับ และสื่อสังคมออนไลน์ของศูนย์ฯ เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและความเข้าใจของประชาชนอย่างกว้างขวาง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในด้วยการสัมมนาความรู้และการอบรมหลักสูตรออนไลน์ของสำนักงาน ก.พ. เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พร้อมทั้งการทดสอบความรู้ความเข้าใจภายในหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายมีความถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

4. กระบวนการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย การลงทะเบียนและกล่าวต้อนรับโดยนายวุฒิชัย ประชาพร ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ต่อด้วยการบรรยายสรุปและนำเสนอข้อมูลโดยนางสาวนันทิศา นัยวัฒน์ รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มบริการธุรกิจสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมข้อมูลโครงสร้าง กลไกการดำเนินงาน ช่องทางการให้บริการ และผลสัมฤทธิ์ของศูนย์ฯ จากนั้นเป็นการเยี่ยมชมห้องสมุดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้นำการเยี่ยมชมโดยนางสาวสุพรรณษา พุทธะสุภา นักวิชาการอุตสาหกรรม (ด้านบรรณารักษ์) เพื่อศึกษาระบบการจัดเก็บจัดหมวดหมู่ และการบริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการ ภายหลังการบรรยายได้มีการเปิดโอกาสให้คณะศึกษาดูงานซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ประเด็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการส่งผลงานประกวดศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะศึกษาดูงานสอบถามแนวทางในการเตรียมการส่งผลงานเข้าประกวด ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ชี้แจงว่า ควรพิจารณาโครงสร้างการดำเนินงานภายใน โดยมีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ทั้งในด้านการจัดเตรียมพื้นที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การจัดแฟ้มเอกสารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เป็นระเบียบ และสอดคล้องตามมาตรา 7 และ 9 การดำเนินการ 5ส. เพื่อความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการเข้าสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีเกณฑ์การประเมินรวม 300 คะแนน แบ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป 200 คะแนน (ต้องทำได้ไม่น้อยกว่า 160 คะแนน) และเกณฑ์ขั้นสูง 100 คะแนน อีกทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่ผ่านการทดสอบอย่างน้อยปีละ 1 คน

2) ประเด็นการจัดทำรายงานประจำปีและการจัดเก็บข้อมูลในแฟ้ม

คณะศึกษาดูงานสอบถามถึงแนวทางการจัดเก็บรายงานที่มีจำนวนหน้าเป็นจำนวนมาก ว่าควรจัดทำอย่างไร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมชี้แจงว่า ปกติจะมีคณะทำงานคัดเลือกและจัดพิมพ์เฉพาะข้อมูลสำคัญไว้ในแฟ้ม ขณะเดียวกันสามารถใช้วิธีการจัดทำ QR Code ติดในแฟ้ม เพื่อให้ผู้มาตรวจสอบสามารถสแกนเพื่อเข้าถึงข้อมูลเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ ในช่วงแรกกรมฯ เคยไม่ผ่านการประเมิน จึงได้ปรับปรุงโดยการศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่น เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขอคำปรึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน และจัดเก็บหลักฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลตามมาตรา 9 อย่างครบถ้วน

3) ประเด็นการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารในศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนภูมิภาค

คณะศึกษาดูงานสอบถามว่าหากมีศูนย์ปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้วยหรือไม่ ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมชี้แจงว่า ควรมีการจัดพื้นที่และจัดมุมประชาสัมพันธ์สำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กฎหมายกำหนด

4) ประเด็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะศึกษาดูงานสอบถามว่าหากไม่ได้เข้ารับการทดสอบในปีนั้น จะยังมีสิทธิยื่นขอรับรางวัลหรือไม่ ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมชี้แจงว่า หากไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าสอบ จะไม่สามารถยื่นขอรับรางวัลได้ เนื่องจากเกณฑ์กำหนดให้ต้องมีการสอบอย่างน้อยปีละ 1 คน โดยการสมัครสอบต้องดำเนินการผ่านเว็บไซต์ของ สขร. ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนจำกัด และภายหลังการสมัครจะได้รับหนังสือเชิญเข้าร่วมสัมมนาและการทดสอบ ทั้งนี้ตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป เกณฑ์การพิจารณามีการปรับเปลี่ยน จึงควรติดตามข้อมูลจาก สขร. อย่างใกล้ชิด

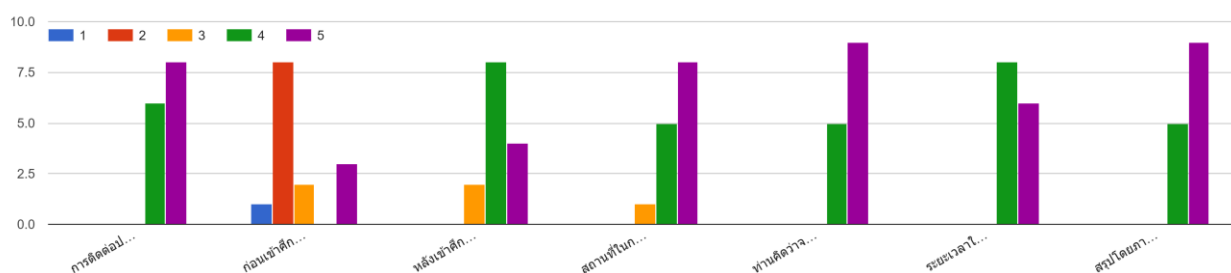
5. ผลที่ได้รับ

ผู้เข้าศึกษาดูงานมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับเจตนารมณ์และหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ตลอดจนกระบวนการเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา 7 และมาตรา 9 ทั้งในรูปแบบกายภาพและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการยกระดับมาตรฐานการให้บริการในหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้งได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างคณะกรรมการและคณะทำงานด้านข้อมูลข่าวสารของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อันเป็นแนวทางเชิงระบบในการกำกับ ตัดสินใจ และสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีเอกภาพ รวมถึงเห็นภาพรวมช่องทางบริการที่หลากหลายและแนวปฏิบัติที่ดีในการสื่อสารสาธารณะเชิงรุก ซึ่งช่วยเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

6. ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน

ผลการประเมินความพึงพอใจจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ พบว่า ผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ พอดีอย่างมาก (ค่าเฉลี่ย 4.64) โดยมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ อาทิ ความสะดวกและความรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน (ค่าเฉลี่ย 4.57) ความเหมาะสมของสถานที่จัดกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.50) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 4.43) และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.64) ทั้งนี้ ระดับความรู้ของผู้เข้าร่วมก่อนเข้าศึกษาดูงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.71) แต่ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.14) นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมยังได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกว่า เจ้าหน้าที่มีความรู้รอบด้าน สามารถตอบข้อซักถามได้อย่างเหมาะสม มีความพร้อมในการดำเนินงาน และนำเสนอข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ซึ่งส่งผลให้การศึกษาดูงานในครั้งนี้เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความพึงพอใจในการเข้าศึกษาดูงาน คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนความพึงพอใจของท่านต่อการเข้าศึกษาดูงานในครั้งนี้ โดยอ้างอิงจากระดับคะแนนดังต่อไปนี้: 1 = ไม่พอใจอย่างมาก, 2 = ไม่พอใจ, 3 = เฉยๆ/ปานกลาง, 4 = พอใจ, 5 = พอใจอย่างมาก

7. ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการเชิงรุกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และยกระดับมาตรฐานบริการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควบคู่กับการพัฒนาช่องทางบริการให้ครอบคลุมและสะดวกยิ่งขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มดิจิทัลขององค์กรตามแนวคิด DIPROM ECOSYSTEM และการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อออนไลน์ควบคู่สื่อออฟไลน์อย่างเหมาะสม รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่อง และการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา 7 และมาตรา 9 มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยอยู่เสมอ

8. ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงาน

